

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm 3 juli 2023

Remiss: promemorian Förslag om höjd jämförelseränta för ränteförmån inför budgetpropositionen 2024

FAR har erbjudits tillfälle att lämna synpunkter över Finansdepartementets remiss av *promemorian Förslag om höjd jämförelseränta för ränteförmån inför budgetpropositionen 2024 (Fi2023/01517)*. FAR får med anledning av detta anföra följande.

FAR:s ställningstagande

FAR motsätter sig promemorians lagförslag att räntetillägget vid fastställandet av jämförelseräntan vid beräkningen av förmånsvärdet på förmånliga lån höjs. FAR förespråkar att tillägget till statslåneräntan om en procentenhet behålls oförändrat eller att höjningen av tillägget begränsas till 1,25 procentenheter.

Motivering

I promemorian föreslår regeringen att tillägget till statslåneräntan vid fastställandet av jämförelseräntan vid beräkningen av förmånsvärdet på förmånliga lån höjs från en procentenhet till en och en halv procentenhet.

FAR delar promemorians grundutgångspunkter att vid beräkningen av förmånsvärdet på ett förmånligt lån är det fortsatt motiverat att beräkningen av förmånsvärdet bygger på en schabloniserad metod och att förmånsvärdet relateras till räntenivån på bolån. Den kategori lån till vilken de flesta förmånliga lån enligt utredningen framför allt förväntas bestå av. FAR delar dock inte bedömningen i promemorian att det finns skäl att höja räntetillägget vid fastställandet av jämförelseräntan från dagens en procentenhet till en och en halv procentenhet.

Utgångspunkten vid fastställandet av värdet på ränteförmånen bör enligt FAR:s uppfattning vara att jämförelseräntan så nära som möjligt ska motsvara räntan på ett lån av motsvarande slag och med samma villkor på den externa lånemarknaden.

Promemorians lagförslag utgår från marknadsräntan på bolån och lägger skillnaden mellan den genomsnittliga räntan på bolånemarknaden och statslåneräntan till grund för fastställandet av

jämförelseräntan. FAR har inte några invändningar i sig mot dessa principiella utgångspunkter då de flesta lån från arbetsgivaren enligt promemorian framför allt förväntas bestå av bolån.

Enligt redovisade uppgifter i promemorian uppgick månadsmedelvärdet för perioden 2018 – 2022 på bolån i snitt till runt 1,3 – 1,4 procentenheter över statslåneräntan. Enligt promemorian uppgick motsvarande skillnad i februari 2023 till minst 1,57 procentenheter.

En schablonvärdering av en viss förmån innebär av naturen att en del skattskyldiga kan få ett högre förmånsvärde jämfört med en förmånsvärdering strikt med grund i en marknadsvärdering av den specifika förmånen och att andra skattskyldiga kan få en något lägre förmån eller inte någon förmån alls. Med grund i att det är en schabloniserad värdering och då det är principiellt felaktigt att överbeskatta skattskyldiga för en inkomst finns det enligt FAR skäl att inta en viss försiktighet vid beräkningen av förmånsvärdet.

Som angetts föreslår utredningen att tillägget vid fastställandet av jämförelseräntan höjs till en och en halv procentenhet, dvs högre än den genomsnittliga skillnaden mellan månadsmedelvärdet på bolåneräntan och statslåneräntan för perioden 2018 – 2022.

Bestämmelsen om ränteförmån fick sin utformning 1993 och har haft samma storlek på räntetillägget sedan dess. Räntetillägget om en procentenhet infördes således vid en tidpunkt då räntenivåerna var på en betydligt högre nivå i samhället. Det är enligt FAR:s uppfattning i viss mån motsägelsefullt att vid en tid med en betydligt lägre räntenivå höja räntetillägget vid fastställandet av eventuella ränteförmåner.

Under den i promemorian angivna referensperioden 2018 – 2022 har ränteläget varit extremt lågt och under långa perioder har statslåneräntan varit nära noll eller till och med negativ, vilket torde ha bidragit till att skillnaden mellan den genomsnittliga bolåneräntan och statslåneräntan har ökat något. Under det senaste dryga året har statslåneräntan dock krupit uppåt till en något högre nivå (2,54 procentenheter den 19 juni 2023).

I detta sammanhang bör det också beaktas att bankerna under de senaste åren har ökat sina räntemarginaler, vilket i sin tur torde ligga bakom en stor del av ökningen av skillnaden mellan den genomsnittliga räntenivån på bolån och statslåneräntan. Ett förhållande som givetvis skulle kunna tala för en höjning av räntetillägget i förmånsbestämmelsen eftersom det beskrivna förhållandet bara är ett uttryck för den av marknaden satta räntenivån.

Samtidigt finns det för närvarande ett stort tryck på bankerna och de finansiella företagen att sänka vinstmarginalerna på bolån bland annat mot bakgrund av de höga vinster som de finansiella företagen gör på sin in- och utlåningsverksamhet och som talar för en press nedåt av skillnaden mellan den genomsnittliga räntan på bolån och statslåneräntan. Ett förhållande som skulle innebära att fler skattskyldiga riskerade att bli överbeskattade vid ett räntetillägg på en och en halv procentenhet med följd att det snart skulle uppstå ett behov av att behöva sänka räntetillägget. Till saken hör också att det bör finnas en viss stabilitet och långsiktighet i ett regelverk av det aktuella slaget.

Mot bakgrund av de redovisade omständigheterna finns det enligt FAR i nuläget inte skäl att höja räntetillägget vid värderingen av ett förmånligt lån eller i vart fall att höjningen av räntetillägget begränsas till ett tillägg till statslåneräntan om 1,25 procentenheter.

FAR

A handwritten signature in blue ink that reads 'Michael Johansson'.

Michael Johansson
Ordförande i FAR:s remissgrupp - Skatt